

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 26 września 2019 roku

Sąd Okręgowy w Toruniu, I Wydział Cywilny

w składzie :

Przewodniczący: Sędzia Izabela Wieczór

Protokolant: starszy sekretarz sądowy Iwona Ziółkowska

po rozpoznaniu w dniu: 26 września 2019 roku w T.

sprawy z powództwa: (...) **Banku S.A . z siedzibą w W.**

przeciwko: **K. P.**

o zapłatę

1. powództwo oddała;
2. zasądza od powoda na rzecz pozwanego kwotę 10.817 zł. (dziesięć tysięcy osiemset siedemnaście zł.) tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego.

Izabela Wieczór

UZASADNIENIE

Pozwem z dnia 10 maja 2018r., wniesionym w trybie elektronicznego postępowania upominawczego do Sądu Rejonowego Lublin-Zachód w Lublinie, powód (...) Bank S.A. z siedzibą w W. domagał się zasądzenia od pozwanego K. P. kwot:

- 380.0004,84 zł (tytułem kapitału) z odsetkami umownymi w wysokości czterokrotności stopy lombardowej NBP rocznie, ale nie wyższymi od odsetek maksymalnych za opóźnienie od dnia 26 kwietnia 2018r. do dnia zapłaty;
- 7.791,06 zł (tytułem odsetek umownych za okres korzystania z kapitału) z odsetkami ustawowymi za opóźnienie od 28 kwietnia 2018r. do dnia zapłaty;
- 31.184,88 zł (tytułem odsetek karnych) z odsetkami ustawowymi za opóźnienie od 26 kwietnia 2018r. do dnia zapłaty;
- 15,46 zł (tytułem opłat i prowizji);

a nadto kosztów sądowych.

W treści pozwu wskazano, że strony łączyła umowa kredytu hipotecznego nr DK/KR-H. (...)/ (...) z dnia 16 grudnia 2010r. Pozwany nie wywiązał się z ciążącego na nim obowiązku – nie uiszczał terminowo rat kredytowych, w związku z czym powód pismem z dnia 3 lipca 2017r. wypowiedział umowę kredytu i wezwał pozwanego do spłaty całości zadłużenia (k. 3-8).

Postanowieniem z dnia 24 maja 2018r. Sąd Rejonowy Lublin-Zachód w Lublinie, wobec stwierdzenia braku podstaw do wydania nakazu zapłaty, przekazał sprawę tutejszemu Sądowi (k.10).

Z uwagi na niewskazanie przez powoda adresu pozwanego w wyznaczonym terminie, Sąd, postanowieniem z dnia 14 września 2018r., zawiesił postępowanie w sprawie (k. 84).

Postępowanie podjęto postanowieniem z dnia 26 listopada 2018r. (k. 94).

W odpowiedzi na pozew z dnia 21 grudnia 2018r. pozwany domagał się skierowania sprawy do postępowania mediacyjnego, zaś w przypadku nie zawarcia ugody: oddalenia powództwa w całości jako przedwczesnego oraz zasądzenia od powoda na rzecz pozwanego kosztów procesu.

W treści pisma podano, że powodowy bank nie wypełnił procedury wypowiedzenia umowy kredytowej, o której mowa w treści art. 75 i 75c ustawy Prawo bankowe. Według strony pozwanej bank nie wykazał, że pozwanemu doręczono wezwanie do zapłaty wraz ze wskazaniem możliwości przeprowadzenia restrukturyzacji zadłużenia (k. 102-104).

Postanowieniem z dnia 9 stycznia 2019r. strony zostały skierowane do mediacji (k.105).

Pismem z dnia 4 lutego 2019r. powód nie wyraził zgody na uczestniczenie w postępowaniu mediacyjnego (k. 110-111).

Na rozprawie w dniu 26 września 2019r. pełnomocnik pozwanego podtrzymał dotychczasowe stanowisko, dodając, że osoba, która podpisała skierowane do powoda wypowiedzenie umowy nie była do tego upoważniona.

Sąd Okręgowy ustalił, co następuje:

Dnia 16 grudnia 2010r. powód (...) Bank Spółka Akcyjna z siedzibą w W. zawarł z pozwanym K. P. umowę kredytu hipotecznego (...) o numerze DK/KR-H. (...) / (...). Powodowy bank udzielił pozwanemu wsparcia finansowego w łącznej kwocie 419.099,37 zł (z czego kwota 405.000 zł udzielona została na zakup nieruchomości położonej przy ul. (...) w T.). Kredyt podlegał oprocentowaniu w wysokości obejmującej sumę marży kredytowej oraz stawki referencyjnej WIBOR 3M. Umowę kredytową podpisała w imieniu pozwanego, umocowana notarialnie, N. S..

Pozwany zobowiązał się do zwrócenia powodowi kwoty kapitału oraz naliczonych odsetek i innych zobowiązań, wynikających z treści umowy, na rachunek kredytowy w terminach i kwotach określonych w harmonogramie spłat, przy czym termin ostatecznej spłaty kredytu przypaść miał po 360 miesiącach od dnia spłaty pierwszej raty.

Strony przewidziały możliwość rozwiązania umowy za wypowiedzeniem z zachowaniem 30-dniowego okresu wypowiedzenia, a także, w ściśle określonych wypadkach, z zachowaniem terminu 7-dniowego.

Dowód: umowa kredytowa - k. 21-27;

pełnomocnictwo – k. 28-31;

regulamin kredytu hipotecznego – k. 32-33v.

Bank uruchomił kredyt, zgodnie z dyspozycją pozwanego, w dniu 27 grudnia 2010r.

Okoliczność niezaprzeczona.

Pozwany przystąpił do spłaty rat kredytowych, przy czym w marcu 2017r. popadł w opóźnienie w spłacie wymagalnych rat.

Dowód: historia spłaty kredytu – k. 44-63.

W związku z powstaniem zaległości w spłacie kredytu, powód sporządził pismo, opatrzone datą 1 czerwca 2017r.

Dokument ten stanowił wezwanie do uregulowania, w terminie 14 dni roboczych od daty doręczenia pisma, pełnej kwoty należności, obejmującej, w dacie zredagowania owego dokumentu, kwoty: 2.352,22 zł z tytułu należności kapitałowej, 3.586,30 zł z tytułu odsetek umownych, 36,83 zł z tytułu odsetek za opóźnienie oraz kwot 8,38 zł i 3,54 zł z tytułu kosztów i opłat za czynności banku. W piśmie zawarto klauzulę informacyjną, z treści której wynikało, że w określonym terminie pozwany uprawniony jest do złożenia wniosku o restrukturyzację zadłużenia. Zamieszczono nadto pouczenie stanowiące, że brak spłaty całości należności i niezłożenie wniosku o restrukturyzację skutkować będzie wypowiedzeniem umowy kredytowej i wpisaniem pozwanego do Bankowego Rejestru Klientów Niesolidnych (prowadzonego przez (...) Banków (...)). Opisane wyżej pismo zostało nadane do pozwanego nierejestrowaną przesyłką poleconą w dniu 6 czerwca 2017r.

Dowód: wezwanie – k. 34;

potwierdzenie nadania listu poleconego – k. 36.

Dnia 3 lipca 2017r. działająca w imieniu banku (...) – złożyła pisemne oświadczenie o wypowiedzeniu łączącej strony umowy kredytowej nr (...) z zachowaniem 30-dniowego okresu wypowiedzenia. Przesyłka zawierająca owo oświadczenie, skierowane na adres: T., ul. (...), mimo dwukrotnego awizowania, nie została podjęta w terminie.

Dowód: oświadczenie – k. 37-38;

kserokopia koperty – k. 39-40.

Pismem z dnia 30 sierpnia 2017r., A. S., po raz wtóry działająca w imieniu powodowego banku, wezwała pozwanego do zapłaty w terminie 7 dni, kwoty 380.000 zł tytułem należności kapitałowej, kwoty 7.791,06 zł tytułem odsetek umownych; kwoty 446,72 zł tytułem odsetek podwyższonych za opóźnienie w spłacie należności kapitałowej; kwot 11,92 zł oraz 3,54 zł tytułem kosztów i opłat za czynności banku. Pismo to nadano do pozwanego w dniu 31 sierpnia 2017r.

Dowód: wezwanie do zapłaty – k. 41-42;

potwierdzenie nadania przesyłki – k. 43.

Dnia 26 kwietnia 2018r. powodowy bank wystawił na podstawie ksiąg bankowych dokument (wyciąg), który opatrzył numerem (...), z treści którego wynikało, że wymagalne zadłużenie pozwanego z tytułu umowy kredytu nr DK/KR-H. (...)/ (...) z dnia 16 grudnia 2010r., wyniosło łącznie 418.996,24 zł (w tym 380.000,84 zł z tytułu należności głównej, 7.791,06 zł z tytułu odsetek umownych za okres korzystania z kapitału, 31.184,88 zł z tytułu odsetek za opóźnienie oraz 15,46 zł z tytułu opłat i prowizji).

Dowód: wyciąg z ksiąg bankowych – k. 18.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Podstawę ustaleń faktycznych Sądu stanowiły złożone do akt dokumenty. Treść tychże zaaprobował Sąd bez zastrzeżeń.

Dokumenty urzędowe przyjęto za dowód tego, co zostało w nich zaświadczone (art. 244 kpc), zaś dokumenty prywatne, za dowodzące, że osoba podpisana na dokumencie złożyła oświadczenie zawarte w jego treści (art. 245 kpc).

Nie było przedmiotem sporu, że strony łączyła umowa kredytowa numer (...) z dnia 16 grudnia 2010r. Pozwany nie zaprzeczył także i temu, że popadł w opóźnienie w spłacie rat kredytowych.

W kontekście zarzutów strony pozwanej, dla rozstrzygnięcia przedmiotowej sprawy kluczowe było ustalenie, czy powód przeprowadził względem pozwanego postępowanie upominawcze prowadzące do wypowiedzenia umowy kredytowej w sposób zgodny z procedurą przewidzianą w art. 75c ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. Prawo bankowe (t.j. Dz. U. z 2018 r. poz. 2187 ze zm.).

W myśl ust. 1 art. 75c ww. ustawy, jeżeli kredytobiorca opóźnia się ze spłatą zobowiązania z tytułu udzielonego kredytu, bank wzywa go do dokonania spłaty, wyznaczając termin nie krótszy niż 14 dni roboczych. W wezwaniu tym - zgodnie z ust. 2 - bank informuje kredytobiorcę o możliwości złożenia, w terminie 14 dni roboczych od dnia otrzymania wezwania, wniosku o restrukturyzację zadłużenia. Stosowanie do ust. 3 art. 75c ww. ustawy bank powinien, na wniosek kredytobiorcy, umożliwić restrukturyzację zadłużenia poprzez zmianę określonych w umowie warunków lub terminów spłaty kredytu, jeżeli jest uzasadniona dokonana przez bank oceną sytuacji finansowej i gospodarczej kredytobiorcy. Zgodnie z ust. 4 art. 75c ww. ustawy restrukturyzacja, o której mowa w ust. 1, dokonywana jest na warunkach uzgodnionych przez bank i kredytobiorcę. W myśl ust. 5 art. 75c ww. ustawy Bank, w przypadku odrzucenia wniosku kredytobiorcy o restrukturyzację zadłużenia, przekazuje kredytobiorcy, bez zbędnej zwłoki, szczegółowe wyjaśnienia, w formie pisemnej, dotyczące przyczyny odrzucenia wniosku o restrukturyzację. Na mocy ust. 6 art. 75c ww. ustawy przepisy ust. 1-5 stosuje się odpowiednio do umów pożyczek pieniężnych.

Stosownie do treści art. 12 ustawy z dnia 25 września 2015 r. o zmianie ustawy - prawo bankowe oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. poz. 1854) przywołany wyżej przepis znajduje zastosowanie także do umów zawartych przed dniem jego wejścia w życie.

Analiza przedłożonych do akt dokumentów nakazywała uznać, że nie doszło w rozpoznanej sprawie do skutecznego wypowiedzenia umowy bankowej. Oczywistym jest, tak na gruncie interpretacji językowej jak i teleologicznej przepisu art. 75c prawa bankowego, że warunkiem skuteczności oświadczenia banku o wypowiedzeniu umowy kredytu jest uprzednie wezwanie kredytobiorcy do zapłaty i zaoferowanie jemu możliwości złożenia wniosku restrukturyzacyjnego. Dopiero bezskuteczny upływ terminów, o których mowa w art. 75c ust. 1 i 2 prawa bankowego albo odrzucenie wniosku restrukturyzacyjnego upoważnia bank do wypowiedzenia umowy.

Powód nie wykazał, by wezwał pozwanego do spłaty zaległego zadłużenia bądź złożenia wniosku restrukturyzacyjnego. No okoliczność zadośćuczynienia owemu obowiązkowi powód przedłożył treść pisma stanowiącego wezwanie oraz kserokopię dokumentu elektronicznego zawierającego informację o nadaniu do pozwanego przesyłki poleconej. Z dokumentów tych nie można wnioskować, że przesyłka pocztowa zawierająca wezwanie (obejmujące zresztą wszystkie wymagane prawem zapisy) została pozwanemu skutecznie doręczona. Los przesyłki nadanej w dniu 6 czerwca 2017r., pozostaje w istocie nieznanym. Sąd nie miał podstaw by uznać, zwłaszcza w kontekście twierdzeń strony pozwanej, że K. P. mógł zapoznać się z treścią pisma z dnia 1 czerwca 2017r.

O ile nie sposób nie zgodzić się ze stroną powodową, że przedłożenie do akt sprawy dowodu nadania przesyłki poleconej uprawdopodobnia co do zasady jej doręczenie adresatowi, o tyle - zgodnie z kodeksowymi regułami postępowania, wynikającymi z treści art. 6 kc - strona wywodząca z określonego zdarzenia skutki prawne, zobowiązana jest owo zdarzenie nie uprawdopodobnić, a udowodnić.

W myśl ogólnych zasad procesowych, na powodzie spoczywa ciężar udowodnienia faktów uzasadniających jego roszczenie (por. wyrok SN z dnia 19 grudnia 1997 r., II CKN 531/97, LEX nr 496544), a na stronie pozwanej spoczywa obowiązek wykazania, że powodowi jego żądanie nie przysługuje (por. wyrok SN z dnia 20 grudnia 2006 r., IV CSK 299/06).

Nie przekonały Sądu twierdzenia strony powodowej wskazujące, że przesyłka zawierająca wezwanie z pewnością została doręczona pozwanemu, albowiem nie została ona zwrócona powodowi. Oczywistym jest, że przesyłka taka mogła nie zostać zwrócona nadawcy nie z powodu doręczenia jej adresowi, a choćby ze względu na jej zagubienie. Podkreślenia wymaga, że informacji w przedmiocie losów owej przesyłki nie był w stanie udzielić także operator

pocztowy (powołując się na przechowywanie dokumentacji dotyczącej poszczególnych przesyłek przez okres 12 miesięcy od dnia ich nadania).

Nie można uznać, by powód w związku z samym tylko nadaniem do pozwanego przesyłki zawierającej wezwanie do zapłaty zaległości kredytowej oraz pouczenie o możliwości wdrożenia postępowania restrukturyzacyjnego, uzyskał uprawnienie do wypowiedzenia umowy. Niezrozumiałym pozostaje dla Sądu sposób obrany przez powoda dla ustalenia momentu, w którym upłynął 14-dniowy termin, w którym to pozwany mógł złożyć wspomniany wyżej wniosek lub spełnić zaległe świadczenie.

Słusznie zaznaczył w toku postępowania pełnomocnik strony pozwanej, że dokonywanie tak doniosłych prawnie czynności i procedur, jak opisana wyżej, przy wykorzystaniu tzw. przesyłek zwykłych, stanowi przejaw niestaranności banku. Zważywszy, że dopiero doręczenie przesyłki zawierającej wezwanie do zapłaty lub złożenia wniosku restrukturyzacyjnego stanowić mogło asumpt do wypowiedzenia umowy kredytowej, zasadnym było skorzystanie z usługi nadania przesyłki rejestrowanej, o której mowa w art. 3 pkt 23 ustawy z dnia 23 listopada 2012 r. Prawo pocztowe, w ramach której przesyłka nie tylko zostaje przyjęta za pokwitowaniem, ale i za takim pokwitowaniem doręczona.

Uwypuklić należy, że powoływany przez stronę pozwaną przepis Art. 17 Prawa pocztowego, zgodnie z którym potwierdzenie nadania przesyłki ma moc dokumentu urzędowego – dotyczy wyłącznie przesyłek rejestrowanych.

Marginesowo zauważyć trzeba również i to, że powód w piśmie z dnia 5 lipca 2019r. wskazał, że przesyłka zawierająca wezwanie poprzedzające wypowiedzenie umowy oznaczona została numerem (...). Słusznie spostrzegł pełnomocnik strony pozwanej, że na podstawie złożonego do akt sprawy dowodu nadania przesyłek (k. 151), nie można przyjąć, by przesyłkę zawierającą pismo adresowane do powoda istotnie zostało oznaczone wskazanym ciągiem cyfr.

Zaznaczenia wymaga, że przepis art. 75c ustawy Prawo bankowe ma charakter semidyspozytywny – wprowadza minimalny standard ochrony kredytobiorcy.

Bank nie może swobodnie wypowiedzieć umowy kredytowej, gdy kredytobiorca popadł w opóźnienie ze spłatą kredytu. Najpierw winien doręczyć kredytobiorcy wezwanie określone w wymienionym przepisie oraz odczekać do upływu dodatkowego terminu na spłatę zadłużenia wyznaczonego w wezwaniu, nie krótszego niż 14 dni roboczych. Dopiero wówczas bank może złożyć wobec kredytobiorcy oświadczenie woli w sprawie wypowiedzenia umowy kredytowej. Gdy powyższe przesłanki nie zostały spełnione, czynność prawna banku polegająca na wypowiedzeniu umowy dotknięta jest nieważnością (art. 58 § 1 kc, por. T. Czech, Obowiązki banku w razie opóźnienia kredytobiorcy ze spłatą kredytu, M.Pr.Bank. 2016/12/66-78).

Strona powodowa zobowiązana była wykazać, iż przed wypowiedzeniem umowy kredytu przeprowadziła postępowanie upominawcze przy wyczerpaniu procedury określonej w art. 75c ustawy Prawo bankowe. Rzeczonemu obowiązkowi, w ocenie Sądu, nie sprostała.

Na marginesie stwierdzić wypada, że na podstawie przedłożonych do akt dokumentów nie można było uznać, że A. S., która podpisała w imieniu banku zarówno wezwanie do zapłaty z dnia 1 czerwca 2017r., jak i oświadczenie o wypowiedzeniu umowy z dnia 3 lipca 2017r. była do dokonania tych czynności umocowana. Brak dowodu na umocowanie pełnomocnika skutkować musi stwierdzeniem, że oświadczenie o wypowiedzeniu umowy nie było ważne. Jednostronna czynność prawna, a taką jest złożenie oświadczenia o wypowiedzeniu umowy, zdziałana bez umocowania jest bowiem nieważna (art. 104 zd. 1 kc).

Z uwagi na powyższe, na mocy powołanych przepisów, uznawszy powództwo za przedwczesne, orzeczono jak w punkcie 1. sentencji.

O kosztach postępowania wyrokowano na podstawie art. 98 kpc, obciążając nimi powoda, jako stronę przegrywającą spór. Na powoda nałożono obowiązek zwrotu kwot poniesionych przez pozwanego tytułem honorarium dla

reprezentującego jego pełnomocnika (wysokość tegoż wydatku ustalono na podstawie treści § 2 pkt 7 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych (Dz.U.2018.265 t.j. z dnia 2018.01.30)) oraz opłaty skarbowej od pełnomocnictwa.